

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mnvp@gov.si

www.mnvp.gov.si

Številka: 007-153/2022-2550-34

Ljubljana, 11. 11. 2024

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Strategija ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji in Akcijski načrt ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji za obdobje 2024–2033 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13-ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in 24. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... dne sprejela

S K L E P:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Strategijo ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji, ki se objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
2. Vlada Republike Slovenije je sprejela Akcijski načrt ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji za obdobje 2024-2033, ki se objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
3. S sprejetjem Strategije ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji iz 1. točke tega sklepa se preneha uporabljati Strategija ohranjanja in trajnostnega upravljanja navadnega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji 2016–2026 (št. 35600-3/2016/4 z dne 12. 5. 2016).

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloge:

- Priloga 1: Strategija ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji,
- Priloga 2: Akcijski načrt ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji za obdobje 2024–2033.

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,

- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije,
- Generalni sekretariat Vlade RS,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Jože Novak, minister

dr. Katarina Groznik Zeiler, generalna direktorica Direktorata za naravo

Andrej Bibič, vodja Sektorja za biotsko raznovrstnost

mag. Maja Humar, sekretarka, Sektor za biotsko raznovrstnost

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Osnutka dokumentov sta nastala v okviru izvajanja projekta LIFE Lynx. V ta namen je bila oblikovana Pripravljalna skupina za prenovo strateških dokumentov za evrazijskega risa, v kateri so sodelovali predstavniki Ministrstva za naravne vire in prostor, Zavoda za gozdove Slovenije, Zavoda RS za varstvo narave, Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Lovske zveze Slovenije. Osnutka dokumentov je revidirala tudi Strokovna posvetovalna skupina za upravljanje velikih zveri, ki deluje pod okriljem Ministrstva za naravne vire in prostor. Dodatni stroški niso nastali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Po ponovni naselitvi šestih risov leta 1973 je populacija sprva hitro rasla in se širila, vendar je ostala izolirana od drugih risov in se začela pariti v sorodstvu. Z naraščanjem sokrvja sta se zmanjšala preživetje in razmnoževalni uspeh, populacija pa je začela propadati in se bližati izumrtju. Za ohranitev risa v Dinaridih in Alpah je bilo nujno izvesti doselitve. Te so bile izvedene v okviru projekta LIFE Lynx v letih 2019-2023 (12 osebkov iz Karpatov). Zaradi novih doselitev risov v sklopu projekta LIFE Lynx, se je pojavila potreba po prenovi določenih delov Strategije ohranjanja in trajnostnega upravljanja navadnega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji 2016–2026, ki jo je Vlada RS sprejela leta 2016, in uskladitvi vsebin z novonastalim dejanskim stanjem v naravi.

Brez intenzivnih varstvenih ukrepov vrsti pri nas grozi ponovno izumrtje. Po Direktivi o habitatih je Republika Slovenija risa dolžna ohranjati ali doseči ugodno stanje ohranjenosti vrste. Namen Strategije ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji in Akcijskega načrta ohranjanja in trajnostnega upravljanja evrazijskega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji za obdobje 2024–2033 je opredeliti pravni, organizacijski, vsebinski in finančni okvir ukrepov za vzpostavitev in dolgoročno ohranjanje ugodnega stanja populacije risa v Sloveniji.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom	NE

	Evropske unije				
c)	administrativne posledice			NE	
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij			NE	
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki			DA	
e)	socialno področje			NE	
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 			NE	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)					
– I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu					
		Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
	Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
	Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
	Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
	Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
	Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun					
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:					
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	

MNVP	NRP št.: 2511-11-0025 - Akcije, Intervencije in drugi varstveni ukrepi	231322 - Natura 2000	26.560 EUR	22.931 EUR
	NRP št.: 2511-11-0069 - Spremljanje stanja in vzdrževanje podatkovnih baz		0 EUR	103.489 EUR
	NRP št.: 2551-20-0004 – Odškodnine za škodo, ki jo povzročijo živali	231636 – Nadomestila in odškodnine	365 EUR	373 EUR
MKGP	NRP št.: 2330-21-5086 - Javna gozdarska služba za obdobje 2023 - 2027	184110 - Javna gozdarska služba	1.042 EUR	2.668 EUR
SKUPAJ			27.967 EUR	129.461 EUR

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA

Predlogov in **pripomb nismo prejeli.**

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: 19. 06. 2024.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št.

44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24).

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki strokovne javnosti,
- predstavniki lokalne skupnosti.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- **večinoma**,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

- predlog, da se nekatere aktivnosti, navedene v akcijskem načrtu, financira sistemsko, ni bil upoštevan, ker za takšno financiranje ni pravne podlage.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

JOŽE NOVAK
MINISTER

OBRAZLOŽITEV

Po ponovni naselitvi šestih risov v Slovenijo leta 1973 je populacija sprva hitro rasla in se širila, vendar je ostala izolirana od drugih populacij in se začela pariti v sorodstvu. Z naraščanjem sokrvja sta se zmanjšala preživetje in razmnoževalni uspeh, populacija pa je začela propadati in se bližati izumrtju. Za ohranitev risa v Dinaridih in Alpah je bilo nujno izvesti doselitve. Te so bile izvedene v okviru projekta LIFE Lynx v letih 2019-2023 (12 osebkov iz slovaških in romunskih Karpatov).

Ris sodi med zavarovane vrste, za katere je Republika Slovenija v skladu z Direktivo o habitatih dolžna ohranjati ali doseči ugodno stanje ohranjenosti. Ob zadnjem poročanju o stanju risa smo Evropski komisiji poročali, da je stanje populacije neugodno. Pregled stanja risov po Evropi je pokazal, da je dinarska populacija risa, ki ji pripadajo tudi risi v Sloveniji, med najbolj ogroženimi v Evropi. Trenutno stanje populacije risa v Sloveniji je kljub doselitvam neugodno in brez intenzivnih varstvenih ukrepov vrsti pri nas grozi ponovno izumrtje.

V skladu s 24. členom Uredbe o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19) lahko Vlada Republike Slovenije sprejme strategijo in akcijski načrt za zagotavljanje ugodnega stanja živalskih vrst iz priloge 1 in 2 te uredbe, zlasti za tiste, ki so v predpisu o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam umeščene v kategorijo prizadetih vrst.

Vlada RS je zato leta 2016 sprejela Strategijo ohranjanja in trajnostnega upravljanja navadnega risa (*Lynx lynx*) v Sloveniji 2016–2026. Zaradi novih doselitev risov v sklopu projekta LIFE Lynx se je pojavila potreba po prenovi določenih delov strategije in uskladitvi vsebin z novonastalim dejanskim stanjem v naravi. Poleg tega je bilo treba pripraviti še nov akcijski načrt, ki je izvedbeni del Strategije.

Namen Strategije in Akcijskega načrta je opredeliti pravni, organizacijski, vsebinski in finančni okvir ukrepov za vzpostavitev in dolgoročno ohranjanje ugodnega stanja populacije risa v Sloveniji.

Cilji Strategije in Akcijskega načrta so:

- a) genetsko stabilna in vitalna populacija, ki se jo upravlja na populacijski ravni – torej v sodelovanju s sosednjimi državami,
- b) prisotnost risa z redno reprodukcijo na vrsti primernem prostoru v Sloveniji, omejitev in zmanjšanje fragmentacije življenjskega prostora risa ter zagotavljanje zadostne plenske baze in
- c) sprejemljivost prisotnosti risa (vzdrževanje tolerance) za različne uporabnike prostora, zlasti za rejce rejnih živali in lovce.

Pričakovan učinek ukrepov iz Akcijskega načrta je ohranjanje koeficienta sokrvja pod $F = 0,15$ (ko populacija še nima očitnih demografskih težav).

Osnutka dokumentov sta nastala v okviru izvajanja projekta LIFE Lynx. V ta namen je bila oblikovana Pripravljalna skupina za prenovu strateških dokumentov za evrazijskega risa, v kateri so sodelovali predstavniki Ministrstva za naravne vire in prostor, Zavoda za gozdove Slovenije, Zavoda RS za varstvo narave, Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Lovske zveze Slovenije. Osnutka dokumentov je revidirala tudi Strokovna posvetovalna skupina za upravljanje velikih zveri, ki deluje pod okriljem Ministrstva za naravne vire in prostor.